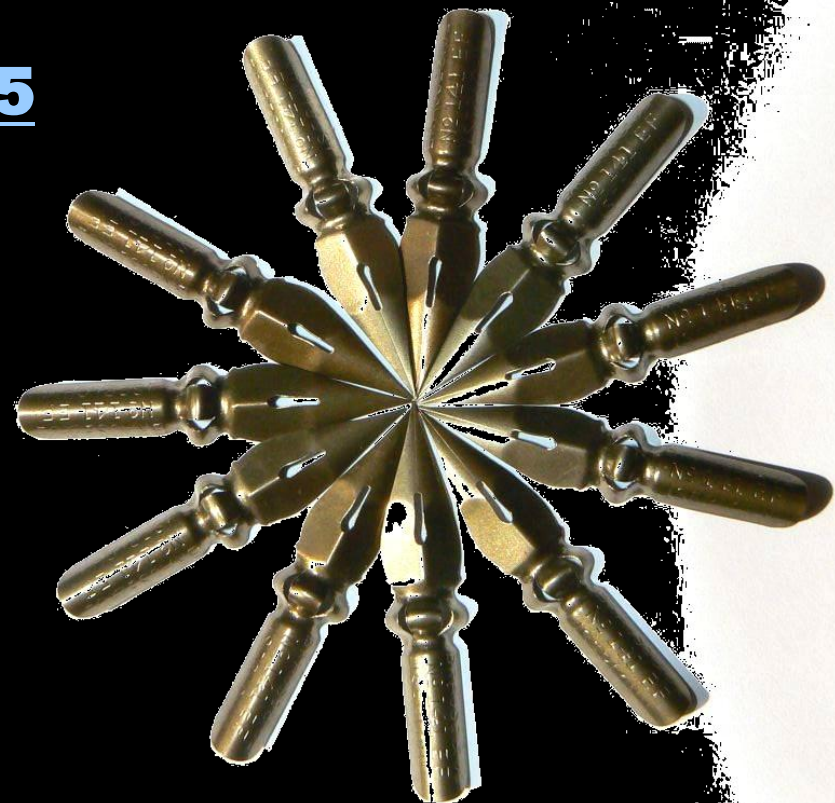

leváci a leváctví – část č. 35

levák učitelem?

aneb
s čím se musí vypořádat učitel levák

Levák učitelem?

název školy: Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb,
Komenského 3, Litoměřice

autor: Mgr. Ivo Vodička

anotace: výukový materiál vysvětluje, s jakými problémy se musí vypořádat zejména učitel levák při psaní na tabuli, učitel elementarista levák při nácviu písma s praváky

klíčová slova: psaní na tabuli, dospělý levák a psaní pravou rukou, metodika psaní

cílová skupina: žáci středních pedagogických škol, učitelky mateřských a základních škol

- ▶ **Jak se stane levák učitelem**
 - ▶ **Jsou učitelé leváci něčím specifičtí?**
 - ▶ **Učitel levák a psaní na tabuli**
 - ▶ **Učitel levák elementarista**

Jak se stane levák učitelem?

- ▶ při vstupu na pedagogické fakulty univerzit, stejně jako na střední školy pedagogického zaměření nesmí dělat při přijímacím řízení rozdíly mezi leváky a praváky - přesněji - ze zákona se nesmí na takovou věc ani dotazovat
- ▶ leváci dnes mají stejný přístup k povoláním jako praváci - pryč jsou doby, kdy se levák nemohl stát zubařem
- ▶ leváci však musí počítat s tím, že budou muset v některých povolání překonávat určité obtíže
- ▶ ▶ ▶ při volbě povolání je potřeba zvážit, jaké obtíže mohou nastat a jestli je levák chce překonat. Levoruký číšník nemůže obsluhovat hosty z levé strany stejně jako levoruký učitel v první třídě nemůže ignorovat potřeby žáků praváků.

Jsou učitelé leváci něčím specifičtí?

- ▶ protože specifické povahové nebo intelektuální rozdíly mezi leváky a praváky nejsou věrohodně vědecky prozkoumány a statisticky vyjádřeny, můžeme jen tušit...
- ▶ že leváci učitelé se lépe orientují v časoprostorovém vyjádření logických problémů spojených s učivem a přenášejí toto vnímání světa a uspořádání faktů na žáky, což malí praváci nemusí vždy přijímat s pochopením
- ▶ že leváci učitelé tělocviku, pracovní a výtvarné výchovy mohou nevědomky předvádět některé cviky nebo pracovní postupy ve shodě se svým leváctvím
- ▶ ▶ ▶ co víme však určitě, je to, že mohou žákům levákům, stejně jako kolegům učitelům i rodičům poradit z vlastní zkušenosti, co obnáší být levákem; mohou poradit s řešením konkrétních situací při vedení leváků a jsou živoucím důkazem, že leváctví není nemoc, ale jen varianta k praváctví

Učitel levák a psaní na tabuli

- ▶ každý levák je při psaní na tabuli ve velmi nevýhodné situaci, protože písmo je vytvořeno pro praváky a při velikosti písma psaného na tabuli má levák často „krátké ruce“ a musí při psaní stát nepřírozně
- ▶ úprava při psaní na tabuli i rychlost psaní často nedosahují stejných parametrů jako u praváků
- ▶ někdy doporučované psaní malých leváků na svislé plochy (tabule, keramická či jiné tabule, flipcharty) je míněna jako nácvik dolního psaní - pro leváky je psaní přes střed těla směrem doprava nepřírozné a fyzicky nepříjemné - navíc dolní psaní leváci později snadno opouštějí ve prospěch horního psaní
- ▶ ▶ ▶ leváka při psaní budeme povzbuzovat, ať to je žák nebo učitel - jeho grafický projev budeme hodnotit mírně. Při psaní do sešitu ovšem klademe stejné nároky jako na praváky.

Učitel levák a jeho žáci při psaní na tabuli

Malý levák při kreslení u tabule.

Dva základní způsoby, jakými píší leváci na tabuli.

Zejména horní leváci mají tendenci zkoušet psát z horní pozice i u tabule, což je těžké - lépe to jde jen v rovině očí.

Pokud někteří pedagogové doporučují, aby levák psal na tabuli místo nácviku psaní do sešitu, vedou vždy leváka k dolnímu psaní. Pro leváky je to však obtížné a nepříjemné.

Levákům se špatně píše na tabuli - zejména levákům horním.

Pohyby mohou být hodně nepřírozené, proto se leváci obecně shodují na tom, že na tabuli píší neradi, zatímco v jiných kreativně výtvarných disciplínách se cítí většinou jako doma.

Jiný, ale také obvyklý, způsob psaní leváků.

Levák píše na tabuli - úpravnost písma je většinou horší.

Levák píše na tabuli.

Levák píše na tabuli.

Levák píše na tabuli.

Levák píše na tabuli - leváky budeme při psaní na tabuli hodnotit mírněji.

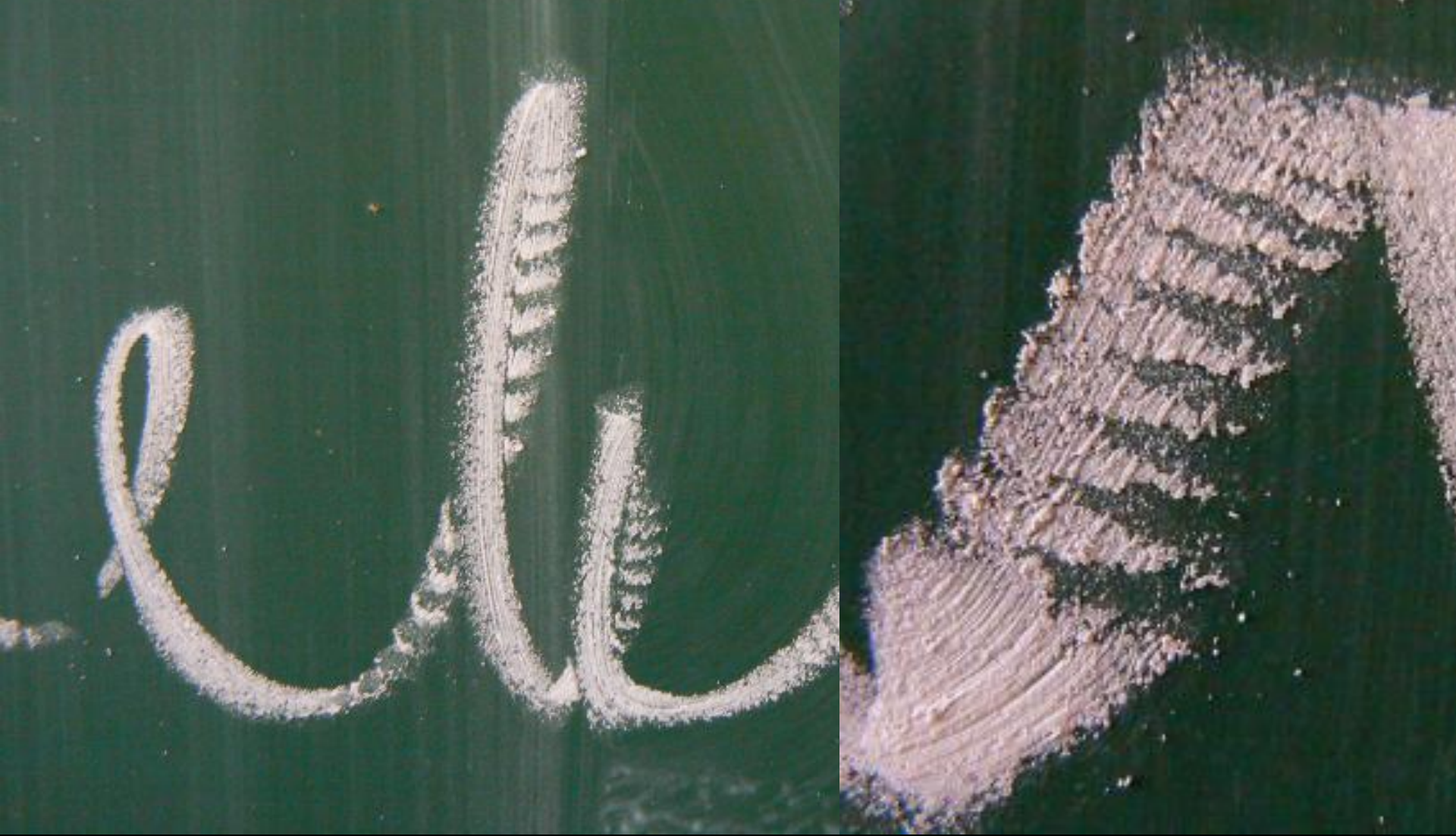
Takto píše na tabuli pravák - celkové pohyby a ruka jdou „za písmem“.

Pravák - celkové pohyby a ruka jdou „za písmem“, navíc se mu lépe ukročuje doprava.

Postoj při psaní u praváka je přirozený.

Školní křídou na tabuli - levák. Patrná je přerušovaná stopa, která vznikla tlakem při psaní dopředu.

Obecně platí, že leváků se hůře píše na tabuli než pravákům, protože musí křídou tlačit před sebou křížem přes tělo. Grafické projevy leváků na svislé tabuli jsou tak přirozeně horší.

Levák - stopa křídou „mývalí ocas“, která vznikne poskakováním křídou při dynamickém psaní tlakem.

Těžko u tabule je i levákům učitelům...

Učitel elementarista levák učí psát praváky i leváky

Učitel levák a nácvik psaní?

- ▶ není důvod, aby učitel levák nevyučoval základy psaní a měl by se měl seznámit s horní metodou psaní leváků a vyjít i z vlastních zkušeností
- ▶ je však nutné, aby se nyní, už jako dospělý člověk, naučil pro demonstrativní účely psát pravou rukou. K tomu stačí pravou rukou přepsat stejné písanky, které mají žáci prvních a druhých tříd a procvičit se v psaní na tabuli
- ▶ v dospělosti je už psychika ustálena, takže při psaní pravou rukou nehrozí levákovi obtíže popisované u dětí, které teprve začínají psát
- ▶ ▶ ▶ k tomuto cíli je přesto potřeba přistoupit s rozumem, sledovat se a správně si dávkovat četnost i délku jednotlivých lekcí

Učit se psát v dospělosti kvůli svému povolání je zajímavá zkušenost - učitel si tak velmi dobře uvědomí žákovy pocity.

Chce to jen vůli, trpělivost a vědomí, že to dělám nejen pro sebe, ale hlavně pro své žáčky.

Učitel pravák a nácvik psaní u leváků

- ▶ učitelé elementaristé praváci berou s pochopením, že levák učitel by se měl naučit a alespoň někdy psát pravou rukou
- ▶ učitel pravák by měl jít ve stopách učitele leváka a naučit pro demonstrativní účely psát levou rukou, aby mohl ukázat malým levákům, jak mají psát
- ▶ ▶ ▶ pro pořádek by se totéž, tedy psát demonstrativně na tabuli i do sešitu levou rukou, měli naučit i učitelé elementaristé praváci - malí leváci potřebují vidět i oporu vedení učitelovou rukou!

Hodně štěstí, praváci!

Použitá literatura a informační zdroje:

8. <http://images.sciencedaily.com/2010/01/100128101901-large.jpg>

9. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/78/Teacher_from_Netherlands_police_academy_writing_on_whiteboard.jpg

<http://i0.wp.com/pgoaamericanprofile2.files.wordpress.com/2011/10/advance-elementary-left-handed.jpg?crop=0px%2C99px%2C1501px%2C847px&resize=487%2C292>

10 - 24, 27 - 28. vlastní fotografie

Vodička, Ivo: Nechte leváky drápat, Portál, Praha, 2008

Objasňuje podstatu grafomotoriky levorukého psaní, popisuje základní přístupy leváků k psaní a nově zdůvodňuje nejvýhodnější způsob psaní pro leváky a používání pomůcek pro leváky doma, v mateřské a základní škole.

Učitelům, rodičům a samotným levákům poskytuje praktické rady o psacích a kreslicích prostředcích pro leváky a o jejich použití doma a v mateřské a základní škole. Na základě rozboru písma ve vztahu tahu a tlaku při psaní vysvětluje, proč většina leváků píše jinak, než je doporučeno školní metodikou. Obsahuje vyobrazení způsobů psaní leváků, ukázky rukopisů a fotografie.

Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb, Komenského 3, Litoměřice

ivovodicka@seznam.cz
www.levactvi.cz